

ผู้ทำความดี... ย่อมได้ที่พึง

สมเด็จพระญาณสังวร

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๕ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

วัดบวรนิเวศวิหาร
กฐินหลวงกับบาทแสนยาก

3111102000158

โรงพิมพ์อักษรสมัย

๗/๑-๓ เมืองสามกมพอคำไทย ถนนราชพิธ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๒
นายอิทธิพล ชนสัมพันธ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา โทร. ๒๒๒๔๑๔๑ ๒๒๒๑๗๔๔

ผู้ทำความดี...ย่อมได้ทั้ง

สมเด็จพระญาณสังวร

จัดพิมพ์โดย

มูลนิธิอภิธรรมมหาธาตุ

วิกรมมหาธาตุยวราชรังสฤษฎ์ ทำพระจันทร์

กรุงเทพมหานคร

โทร. ๒๒๑๕๔๑๘, ๒๒๒๑๙๗๙, ๒๒๒๔๐๐๘

หนังสือธรรมะ โดย สมเด็จพระญาณสังวร

แนวทางแห่งความสุข	คำบำรุง ๔ บาท
ความสุขอันไพบูรณ์	คำบำรุง ๔ บาท
จิตตภาวนา	คำบำรุง ๔ บาท
ผู้ทำความดี...ย่อมได้ที่พักคำบำรุง ๔ บาท	

หนังสือมีจำหน่ายที่สำนักงานมูลนิธิธรรมาภิมหาธาตุฯ

วัดมหาธาตุฯ ท่าพระจันทร์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

ส่งช่องทางไปรษณีย์ เพิ่มค่าส่งอีกเล่มละ ๑ บาท

ธนาคารสงฆ์ไปรษณีย์หน้าพระลาน

ในนาม “มูลนิธิธรรมาภิมหาธาตุฯ”

รายได้บำรุงมูลนิธิธรรมาภิมหาธาตุฯ

ส.ค.ส.

วิเศษตนภาคาร

แต่

จาก

/ /

คติธรรมอำนวยการ

การระลึกถึงพระพุทธโฆส เป็นเหตุให้จิตผ่องใส
เป็นสุข ไม่มากก็น้อย

ถ้าความระลึกถึงพระพุทธโฆส มีมากขึ้น
ทุก ๆ วัน ก็จะทำให้ผู้ระลึกถึงลดบาป เพิ่มบุญ หนุน
ใจให้ผ่องใสมากขึ้นทุกวัน

ฉะนั้น ในโอกาสขึ้นปีใหม่ ๒๕๒๖ นี้

จึงขอให้ท่านทั้งหลายเริ่มต้นปีใหม่ ชีวิตใหม่ การกระ-
ทำใหม่

ด้วยการระลึกถึง และปฏิบัติตามพระธรรมคำ
สอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถือเป็นการ “อำนวยการ” คือ ก่อสิ่งประเสริฐแก่
ตนเอง อันจะนำไปสู่ความสุขตลอดปี และ ตลอดไป

สมเด็จพระญาณสังวร
(สุวฑฒโน)

วัดบวรนิเวศวิหาร

๑ มกราคม ๒๕๒๖

คำนำ

ธรรมบรรยายเรื่อง “ผู้ทำความดี...ย่อมโตใหญ่”

ท่านเจ้าประคุณสมเด็จพระญาณสังวร (วัดบวรนิเวศวิหาร)

ได้บรรยายไว้เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๒๔ ณ วัดศรี-

ทศเทพ กรุงเทพฯ

มูลนิธิอิทธิธรรมมหาธาตุวิทยาลัย รู้สึกซาบซึ้งใน
คำบรรยายนี้มาก

อีกทั้งพิจารณาเห็นว่าจะประโยชน์กับท่านสาธุ-
ชนทั้งหลายมิใช่น้อย

จึงได้จัดพิมพ์เป็นเล่มขานมาตั้งที่ท่านได้ถ้อย

“มูลนิธิอิทธิธรรมมหาธาตุฯ” ขออนุโมทนาต่อท่านที่ขอ

ไปอ่านเอง และยังได้เผยแผ่ไปยังญาติสนิทมิตรสหายอีกด้วย

มูลนิธิอิทธิธรรมมหาธาตุวิทยาลัย

๑ มกราคม ๒๕๒๖

มูลนิธิอิทธิธรรมมหาธาตุฯ วัดมหาธาตุฯ

ท่าพระจันทร์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทร. ๒๒๒-๑๙๙๙, ๒๒๒-๘๐๐๘, ๒๒๑-๕๘๑๘

ผู้ทำความดี...ยอมได้ทีหนึ่ง

อันความดีนั้นมีมากมายหลายประการ แม้จำแนก
ออกก็จะเห็นว่ายากแก่การปฏิบัติ

แต่ถ้ากล่าวรวมเพียงหนึ่ง ก็ระน้อย ง่ายแก่การ
ปฏิบัติ

นั่นคือความมี ใจดี

ถ้าทำความดีให้มีขึ้นในจิตใจแล้ว ก็จะทำให้อะไรอื่นดี
ไปด้วยได้

ผู้ฉลาดทั้งหลายจึงเห็นว่า ไม่น่าจะเป็น
การเหน้อยยากกว่านวยอย่างใดเลย ที่จะทำ
ความดีให้เกิดขึ้นในใจตนให้หนัก ให้ควร
เป็นที่เคารพเชื่อถือได้ของคนดีอื่นทั้งหลาย

ผู้ทำ ความดี ก็คือผู้ทำ กรรมดี นั้นเอง

อันการทำกรรมนั้น ทุกคนต้องทำอยู่แล้วเป็นประจำ
 ไม่มีผู้ใดจะอยู่โดยไม่ทำกรรม ถ้าไม่ทำกรรมดีก็ต้องทำกรรมชั่ว
 ถ้าไม่ทำกรรมชั่วมักก็ต้องทำกรรมดี มีบ้างแต่ก็น้อยมากที่จะทำ
 กลาง ๆ คือไม่ดีและไม่ชั่ว

แต่กรรมทางใจนั้น แลเห็นกันไม่ได้ นอกจาก
 ตัวเอง

กรรมทางกายทางวาจา^{นี้}ที่ผู้อื่นอาจเห็นด้วยได้
 อย่างไรก็ตาม กรรมทางกายทางวาจา ทำให้ประ-
 มาดได้ว่า “กรรมทางใจ” ของผู้นั้นเป็นอย่างไร
 เพราะเป็นที่เชื่อกันแล้วว่าคนเรานั้นใจเป็นอย่างไร ก็
 จะแสดงออกทางกาย ทางวาจาอย่างนั้น

ครั้งที่พระพุทธองค์ทรงกล่าวไว้ว่า “ใจเป็นใหญ่ ใจ
 เป็นประธาน ทุกสิ่งสำเร็จด้วยใจ”

เมื่อคนเราจะอยู่เฉยโดยไม่ทำกรรมไม่
 ได้ และจะทำกรรมพร้อมกันในขณะเดียว
 หลายอย่างก็ไม่ได้ ผู้ไม่ประมาทจึงควรเชื่อ
 ว่า พยายาม “ทำกรรมดี” ไว้ก่อนดีกว่า

เพราะขณะที่ทำกรรมดี จะได้ไม่ทำกรรมชั่ว
แต่ผู้ประมาทอาจคิดว่าเมื่อไม่ได้ทำกรรมชั่วก็ไม่
จำเป็นจะต้องทำกรรมดี

การไม่ได้ทำกรรมชั่วนั้นแหละ คือการทำกรรมดีแล้ว
การคิดเช่นนั้น เป็นการคิดอย่าง “ประมาท” ด้วย อย่างมี
“มิจฉาทิฐิ” คือ เห็นผิด ด้วย ซึ่งจะได้รับผลดีไม่ได้

พึงเป็นผู้ไม่ประมาทและทำแต่กรรมดี เพื่อป้องกันไม่ให้
ทำกรรมชั่ว

อย่าหลงผิดคิดว่าการไม่ทำกรรมชั่วเท่านั้น เพียงพอแล้ว
เป็นความดีที่เพียงพอแล้ว

พระพุทธศาสนาสอนไว้ให้ปฏิบัติ ๓ อย่างให้พร้อม คือ

๑. ไม่ทำบาปทั้งปวง
๒. ทำกุศลให้อิ่งพร้อม
๓. ขำระใจให้ผ่องใส

จะเห็นได้ว่า พระพุทธเจ้าไม่ได้ทรงสอนให้ไม่ทำกรรม
ไม่ดีเท่านั้น แต่ทรงสอนให้ทำกรรมดีทุกอย่างด้วย และขณะ
เดียวกัน ก็ให้ทำใจให้ผ่องใสด้วย

พระพุทธองค์ทรงมีปัญญาเลิศแล้ว หาผู้เปรียบเสมอ
มิได้ ทรงเห็นทรงรู้ความจริงทุกอย่างถูกต้องดั่งแท้ และ
ทรงสอนไว้ ด้วยพระมหากุณาคุณเต็มเปี่ยม ทรงมุ่งหวัง
ความสุขพร้อม ให้เกิดแก่สรรพสัตว์ทุกถ้วนหน้า

ผู้ไม่ประมาท ผู้ไม่ปฏิบัติตาม พยายามขัดแย้งต่าง ๆ
เช่นแย้งว่าไม่ได้ทำกรรมไม่ดีก็เพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องทำดี
อะไรอีก เช่นนี้ย่อมไม่อาจรับพระมหากุณาคุณได้เต็มที่ เท่า
ที่ทรงมีพระเมตตา

มารับพระมหากุณาคุณของพระองค์กันให้เต็ม
ที่เกิด ไม่จำเป็นต้องเหน้อยยากอย่างไร เพียงแต่รำลึก
ถึงที่ทรงสั่งสอนไว้ จำให้ได้ครบทั้ง ๓ และพยายามทำ
ตามให้สุดสติปัญญาความสามารถ อย่าพยายามโต้แย้ง

เพราะการโต้แย้งท่านผู้แจ้งเห็นจริง เช่นพระพุทธเจ้า ไม่
เป็นการถูกต้องไปกว่าพระองค์ท่านได้อย่างแน่นอน

ผู้มีปัญญาแท้จริงย่อมรู้ว่า พระพุทธองค์ทรงพระปัญญา
ล้ำเลิศ ไม่อาจหาผู้ใดเปรียบปานได้

ความดีนั้น คือคิดดี พูดดี ทำดี ทำ
บุญทำกุศล มีเมตตากรุณา มีความกตัญญู-
กตเวทิต์เป็นต้น

ความไม่ดีก็ตรงกันข้าม คือคิดไม่ดี พูดไม่ดี ทำบาปทำ
อกุศล ขาดเมตตากรุณา ออกัญญูกตเวทิต์เป็นต้น
ทำใจให้ผ่องใสก็คือทำใจให้สบาย ไม่ขุ่นมัวด้วยความ
โลภ ความโกรธ ความหลง

อันความโลภ โกรธ หลงนั้น มีพระพุทธศาสนาสุภาพิต
แสดงไว้ว่า โลกะ โทสะ โมหะ เกิดจากตัวเอง ย่อมเบียด
เบียนผู้มีใจชั่ว “ดูขุขุไผ่ ฆ่าต้นไผ่จะนั้น” แม้จิตใจขุ่น
มัวเมื่อไร ก็ให้รู้ว่าปฏิบัติไม่ครบถ้วนตามที่พระพุทธองค์ทรง
สอนไว้แล้ว พึงรีบแก้ไขโดยทันที

ทุกวันนี้มีความวุ่นวายมากกว่าที่เคยเป็นมาแล้วเป็นอัน
มาก จนถึงกับใคร ๆ ก็เกิดความหวุ่นเกรงไม่แน่ใจในชีวิต มาก
คนกล่าวว่า “เหมือนตกอยู่ในความมืด ไม่เห็นหนทางข้างหน้า
ไม่รู้ว่าจะเป็นอย่างไรต่อไปอีกแล้ว” นับว่าเป็นความกลัวชีวิต กลัว
เหตุการณ์ที่จะต้องผจญต่อไป

เหตุการณ์ที่ไม่มีผู้ใดอาจประมาณได้ว่า
จะเป็นอย่างไร ความกลัวเช่นนี้จะไม่เกิด
ขึ้นจนเกินไป กับผู้ทำ “กรรมดี” เพียงพอ
จนมั่นใจในความดีของตนเพียงพอแล้ว

เพราะผู้ทำความดีเพียงพอจนม
ใจในความดีของตน ย่อมเป็นผู้ที่เชื่อ
ว่าความดีคุ้มครองรักษาได้จริง และ
ความดีก็คุ้มครองรักษาผู้ประพฤติดี
จริง ให้เป็นไปแบบที่ท่านว่า “ตกน้ำ
ไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ได้จริง”

เปรียบให้พอจะได้ไม่ยากนักก็เช่น ความดีหรือบุญ
กุศล เปรียบเหมือนแสงสว่าง ผู้ที่ทำดีทำบุญทำกุศลอยู่
สม่ำเสมอเพียงพอ แม้จะเหมือนไม่ได้รับผลของความดี แต่
สำหรับบางครั้ง ก็เหมือนทำดีได้ชั่วเสียด้วยซ้ำ

เช่นนี้ก็เหมือนมีแสงไฟในท่ามกลางความสว่างยามกลาง
วัน ย่อมไม่รู้สึกรับประโยชน์จากแสงสว่างนั้น แต่ถ้าตกค่ำคืนมี

ความมืดมาดบัง แสงสว่างนั้นย่อมปรากฏชัดความมืดให้สั้น
ไป สามารถแลเห็นอะไร ๆ ได้ เห็นอันตรายที่อาจมีอยู่ได้ จึง
ย่อมสามารถหลีกเลี่ยงอันตรายเสียได้

ส่วนผู้ที่ไม่มีแสงสว่างอยู่กับตน เมื่อถึงยามค่ำคืน มีความ
มืดมิดมิดย้อมไม่อาจขจัดความมืดได้ ไม่อาจเห็นภัยอันตราย
ทั้งหลายได้ ไม่อาจหลีกเลี่ยงภัยอันตรายนั้น ๆ ได้

ผู้ทำความดี เหมือนผู้มีแสงสว่างอยู่กับ
ตัว ไปถึงที่มืดคือที่คับขันย่อมสามารถดำรง
ตนอยู่ได้ด้วยดี พอสมควรกับความดีที่ทำไว้

ตรงกันข้ามกับผู้ที่ไม่ได้ทำความดีไว้ ซึ่งเปรียบ
เสมือนผู้ไม่มีแสงสว่างอยู่กับตัว ขณะยังอยู่ในที่สว่าง
อยู่ในความสว่าง ก็ไม่ได้รับความเดือดร้อน แต่เมื่อใด
ตกไปอยู่ในที่มืด ก็ที่คับขันย่อมไม่สามารถดำรงตน
อยู่ได้อย่างสวัสดิ์ ภัยอันตรายมาถึง ก็ไม่รู้ไม่เห็น
ไม่อาจหลีกเลี่ยง

คนที่ทำดีไว้เสมอ กับคนไม่ได้ทำความดีแตกต่างกัน
เช่นนี้ประการหนึ่ง

ฉะนั้นถ้ารู้สึกกลัวชีวิต กลัวอนาคต รู้สึกว่าอะไร ๆ
มีดีมนกว่าเคยจนเกิดวิตกกังวล ก็พึงนึกถึงความจริงที่กล่าว
มานี้ และเร่งหาแสงสว่างไว้กับตนให้มาก ๆ ให้เป็นแสง-
สว่างมากเพียงไร ก็จะขจัดความมืด พาชีวิตให้สว่างรุ่งโรจน์
ได้เพียงนั้น

อันตรายจะไม่ใกล้กราย ความรอดพ้นจะเกิดได้อย่าง
เป็นอัศจรรย์ ไม่ว่าจะบังเอิญต้องตกไปในที่ ๆ เต็มไปด้วย
ภัยอันตรายมากมายเพียงไหน

ผู้ทมนใจในความดีของตนพอสมควรแล้ว ก็
อย่าเพียงพอในการทำดี

การทำดีต้องไม่มีวันพอ

ต้องทำให้ยังขุ่นอยู่เสมอ

เพราะไม่มีผู้ใด อาจประมาณได้ว่า เมื่อใดจะตกไปใน
ที่มีคมมืดเพียงไหน ต้องการแสงสว่างที่สว่างจัดเพียงใด ถ้าไม่

ตกเข้าไปในที่มืดมิดมากมายนัก มีแสงสว่างมากไว้ก่อน ก็ไม่
ขาดทุน

การมีแสงสว่างมาก จะช่วยให้ไม่ขาดทุน ไม่เสียหาย
แต่ถ้าตกเข้าไปในที่มืดมิดมากมาย แสงสว่างน้อยไม่เพียงพอจะ
ให้เห็นอะไร ๆ ได้ถนัดชัดเจน การมีแสงสว่างมาก จะช่วยให้
ไม่ขาดทุน จะช่วยให้รอดพ้นจากการสะดุดหล่นล้มลงเหลวลงห้วย
หรือตกเป็นเหยื่อของสัตว์ร้าย จนถึงเป็นถึงตาย

ผู้ใดมีความหวงวิตกมากในทุกวันนี้ ขอให้เตือนตนเอง
ให้มากกว่า ยังทำความดีไม่เพียงพอจะให้เกิดความมั่นใจ ในความ
สวัสดิ์ของตน

อานุภาพของความคิด หรือของบุญกุศลของกุศล
กรรมนั้นเป็นอัจฉริยะจริง เชื่อไว้ดีกว่าไม่เชื่อ และเมื่อ
เชื่อแล้ว ก็ให้พากันแสวงหาอานุภาพของความคิด ของ
บุญกุศลให้เห็นความอัจฉริยะด้วยตนเอง

การกระทำความดีให้เกิดในใจตนนั้น
ก่อนอื่นต้องเข้าใจว่า มีสิ่งหนึ่งที่เป็นอุป-

สรรคสำคัญ สำหรับการจะทำความดี อุป-
สรรคนั้นเรียกว่า “กิเลส”

กิเลสเป็นเครื่องเศร้าหมองของใจ ใจที่เศร้าหมองเป็นใจ
ที่ต้อย เพราะความเศร้าหมองนั้นเรียกอีกอย่างหนึ่งก็คือ ความ
สกปรก นั่นเอง

สิ่งใดสกปรกสิ่งนั้นไม่ดี ความมีใจสกปรกใจก็ไม่มีความ
ดี เมื่อจะทำความดีให้เกิดขึ้นในใจให้เป็นใจที่ดี ก็จำเป็นอย่างย้ง
ที่จะต้องขจัดความสกปรกออกไปให้หมดสิ้น

ความสกปรกลดน้อยลงเพียงใด ความดีก็มีโอ
กาสที่จะแทรกตัวเข้าไปแทนที่ในจิตใจเพียงนั้น

เรื่องกิเลสหรือความสกปรก ความเศร้าหมอง กับเรื่อง
ความดีความสะอาดของใจนั้น วิ่งไล่กันเหมือนเล่นชิงช้าหลัก
นั่นเอง

ถ้ากิเลสหลุดพ้นไปจากหลักคือใจ ความดีก็ไปยึดหลัก
อยู่ได้

ฉะนั้นถ้าเปรียบเทียบเป็นหลัก ก็เลสกับความดีเป็นลิง
ก็เลสกับความดีก็ต้องชิงไหวชิงพริบกันอย่างขุลงมุน

ถ้าแย่งหลักจากกิเลสได้ ความดีก็ได้ครองหลัก คือ
ครองใจ

ฉะนั้นถ้าจะอยู่เฉย โดยไม่ออกแรงวิ่ง พร้อมกับใช้
ไหวพริบ ในการชิงหลักแล้ว ย่อมยากที่จะเอาชนะกิเลสได้

เพราะกิเลสนั้น มีความคุ้นเคยกับหัวใจ คือ
หลักเป็นอย่างดี ขำนาญทางหนที่ไล่เป็นอย่างมาก
อาจเกาะหลักไว้ได้แน่นหนามั่นคง แม้บางที่จะหลุด
จากหลักไปบ้าง ก็ยังมีทางย้อนกลับไปเกาะหลักได้อีก

ผู้มีปัญญาจึงควรสำนึกในความจริงนี้
และพยายามชิงหัวใจให้เป็นที่อยู่ที่เกาะของ
ความดี เอาชนะกิเลส ความสกปรกเศร้า
หมองให้ได้

กิเลสความเศร้าหมองหรือบาป ออกุศล
เป็นสิ่งควรเว้น ดังพุทธภาษิตบทอุเทศที่
กล่าวไว้เบื้องต้น แปลความว่า “ควรงด
เว้นบาปเสียเหมือนพ่อค้ามีพวกน้อย มี
ทรัพย์มาก เว้นหนทางอันมีภัย และเหมือน
ผู้รักชีวิตเว้นยาพิษเสียฉะนั้น”

ธรรมบรรยาย โดย สมเด็จพระญาณสังวร

“จิตตภาวนา” จันทร์-อาทิตย์ ๐๖.๐๐-๐๖.๑๕ น.
วิทยุยานเกราะ ๗๕๒ (เอ.เอ็ม.)

รายการธรรมะจากศูนย์การเผยแผร่
พระพุทธศาสนาของ “มูลนิธิอิทธิธรรมมหา
ชาติวิทยาลัย”

ออกอากาศเผยแพร่ทุกวัน ไม่มีวัน
หยุดและไม่มีการโฆษณาสินค้า

ตั้งแต่ ๐๕.๓๐-๒๓.๐๐ น.
วิทยุยานเกราะ ๗๕๒ (เอ.เอ็ม.)

กำไรชีวิต

พระพุทธองค์ท่านทรงสอนนิกกรัสตว์
ว่า “ลูกเอ๋ยจงแจ้งชัดซึ่งสังขาร
เมื่ออุบัติเกิดมาแล้วไม่ยืนนาน
ต้องล่องลับวายปราณทุกคนไป”

จึงควรจักกอบปรกกรรมดีไว้เป็นนิตย
รู่เท่าทันต่อชีวิตไม่หลงไหล
จะมีสุขเป็นผล “เป็นกำไร”
แม้เมื่อต้องตายไปไม่ลำเค็ญ

มีแต่คนแซ่ซ้องมิรู้จบ
หากเกิดใหม่สัมปรายภพก็แลเห็น
ว่าจะต้องได้ดีไม่ยากเย็น
จึงขอเน้นว่า “ความดี” นั้นน่าทำ

พุทธศรี เจริญพงษ์

